

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ УКРНОІВІ
24.10.2025 № 257/2025

МІНЕКОНОМІКИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНА ОРГАНІЗАЦІЯ
«УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОФІС
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ»
(УКРНОІВІ)
АПЕЛЯЦІЙНА ПАЛАТА

вул. Дмитра Годзенка, 1, м. Київ, 01601, тел.: +380 44 209-27-06, +380 67 501-05-95
e-mail: office@nipo.gov.ua, <http://www.nipo.gov.ua>, кодзгідноз ЄДРПОУ: 44673629

Р І Ш Е Н Н Я

11 вересня 2025 року

Колегія Апеляційної палати УКРНОІВІ, затверджена розпорядженням голови Апеляційної палати Білоцьким В. В. від 18.07.2025 № Р-АП/116-25, у складі головуєчого Котик К. О. та членів колегії Маруди Н. В., Полонської Т. М., за участю секретаря засідання Костенко І. А., розглянула заперечення Низківського Володимира Сергійовича проти рішення УКРНОІВІ від 12.05.2025 про відмову в державній реєстрації винаходу «Спосіб лікування ракової хвороби людини» за заявкою № а 2024 00357.

Апелянт – відсутній (клопотання апелянта від 28.08.2025).
Представник УКРНОІВІ – відсутній.

Заперечення апелянта подано на підставі абзацу першого частини першої статті 24 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» (далі – Закон), згідно з яким заявник має право оскаржити рішення за заявкою в судовому порядку або до Апеляційної палати протягом двох місяців від дати одержання рішення УКРНОІВІ чи копій матеріалів, затребуваних відповідно до частини третьої статті 16 Закону.

Апелянт не погоджується з рішенням про відмову в державній реєстрації винаходу «Спосіб лікування ракової хвороби людини» за заявкою № а 2024 00357, прийнятим на тій підставі, що заявлений винахід не відповідає умовам надання правової охорони, а заявка не відповідає формальним вимогам

статті 12 Закону та розділу III Правил складання, подання та проведення експертизи заявки на винахід і заявки на корисну модель, затверджених наказом Міністерства економіки України від 09.09.2024 № 23301, зареєстрованим в Міністерстві юстиції 18.09.2024 за № 1411/42756 (далі – Правила складання).

У запереченні апелянт зазначає, що у висновку формальної експертизи експерт не уточнив до якого способу (терапевтичного чи хірургічного) належить заявлений об'єкт.

Апелянт наголошує на тому, що висновок експертизи неправомірний.

Експерт у рішенні посилався на статтю 12 Закону, але не вказав, які конкретно пункти порушено.

В запитах експерт не зазначав про хірургічний спосіб, а у висновку не вказав, які саме суттєві ознаки заявленого винаходу належать до терапевтичного чи хірургічного способу лікування людини.

Посилання на пункти 3,4 розділу III глави 2 Правил складання неправомірне.

Заявка подана 21.01.2024 і складена відповідно до Правил складання, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 22.01.2001 № 22, і повинна розглядатися експертом згідно з встановленими ними вимогами.

У попередньому висновку (запиті) від 17.05.2024 експерт вказував на порушення вимог оформлення матеріалів заявки згідно з пунктом 3.2.4. Правил складання від 22.01.2001, але не вказав, що конкретно порушено.

У мотивованій відповіді апелянт уточнив, що матеріали заявки виконані на друкарській машинці, що на його думку не є порушенням.

У запиті експертизи від 27.05.2024 експерт зазначив, що заявлений винахід може бути використаний як спосіб лікування ракової хвороби.

На думку апелянта терапевтичний та хірургічний способи лікування людини та лікування хвороби – раку, це різні способи, і експерт не вказав, які саме суттєві ознаки терапевтичного чи хірургічного способу лікування людини в заявці на це вказують.

Враховуючи наведене, апелянт просить скасувати рішення від 12.05.2025 про відмову в державній реєстрації винаходу «Спосіб лікування ракової хвороби людини» за заявою № а 2024 00357 та повернути заявку на експертизу.

За результатами формальної експертизи, яка проведена відповідно до Закону, з урахуванням Правил складання, УКРНОІВІ встановлено, що:

заявлений винахід не відповідає умовам надання правової охорони, оскільки:

заявлений об'єкт належить до об'єктів, на які відповідно до частини третьої статті 6 Закону (пункт 4 глави 1 розділу II Правил складання) не поширюється правова охорона, а саме:

хірургічні чи терапевтичні способи лікування людини або тварини, способи діагностики організму людини або тварини;

заявка не відповідає формальним вимогам статті 12 Закону та розділу III Правил складання, оскільки: документи заявки представлені із порушенням вимог пунктів 3, 4 глави 2 розділу III Правил складання.

Заявка розглянута з урахуванням первинних матеріалів від 22.01.2024 та мотивованих відповідей апелянта від 17.06.2024 та від 30.07.2024, поданих у відповідь на попередні висновки кваліфікаційної експертизи від 17.05.2024 № 10903/ЗА/24 та від 27.06.2024 № 13771/ЗА/24.

У попередньому висновку формальної експертизи № 10903/ЗА/24 від 17.05.2024 зазначено, що за результатами формальної експертизи встановлено, що в матеріалах заявки порушено вимоги статті 12 Закону та Правил складання, а саме: матеріали заявки оформлені із порушенням вимог п. 3.2.4 Правил складання, згідно з яким усі документи друкують шрифтом чорного кольору. Текст опису, формули винаходу і реферату друкують через 2 інтервали або через 1,5 інтервалу при комп'ютерному наборі з висотою літер не менше ніж 2,1 мм. Крім того, усі документи заявки на винахід слід оформляти таким чином, щоб можна було зберігати їх тривалий час і безпосередньо репродукувати в необмеженій кількості копій, згідно із вимогами п. 3.2.2 Правил складання.

17.06.2024 вх. № 24/ЗА/Вх№6707 заявником було надано відповідь на запит.

27.06.2024 вих. № 13771/ЗА/24 у попередньому висновку (запиті) формальної експертизи заклад експертизи зазначив, що невідповідності, зазначені у попередньому висновку (запиті) формальної експертизи від 17.05.2024 № 10903/ЗА/24, у листі від 17.06.2024 не усунуто.

У відповіді на попередній висновок (запит) формальної експертизи заявник зазначив, що первинні матеріали заявки були надруковані на друкарській машинці «Україна». Це порушує вимоги п. 3.2.4 Правил складання, згідно з яким усі документи, а саме: текст опису, формули винаходу і реферату друкують через 2 інтервали або через 1,5 інтервалу при комп'ютерному наборі (а не на друкарській машинці) з висотою літер не менше ніж 2,1 мм шрифтом чорного кольору. Усі документи заявки на винахід слід оформляти таким чином, щоб можна було зберігати їх тривалий час і безпосередньо репродукувати в необмеженій кількості копій, згідно із вимогами п. 3.2.2 Правил складання.

Експертом зазначено, що винахід належить до медицини і може бути використаний як спосіб лікування ракової хвороби людини у розумінні частини 3 статті 6 Закону.

31.07.2024 заявником надано відповідь на запит, в якій доводи експертизи не було спростовано, вимоги до оформлення матеріалів заявки не додержано.

На підставі висновку експертизи прийнято рішення від 12.05.2025 № 9490/ЗА/25 про відмову в державній реєстрації винаходу «Спосіб лікування ракової хвороби людини» за заявкою № а 2024 00357.

Пунктом 1 глави 3 розділу II Регламенту Апеляційної палати Національного органу інтелектуальної власності, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 23.11.2023 № 17768 (далі – Регламент), встановлено, що

розгляд заперечення по суті передбачає встановлення наявності або відсутності підстав для скасування рішення УкрНОІВІ щодо заявки, за якою подано заперечення, у межах мотивів, викладених у запереченні чи під час його розгляду, та на підставі зібраних у справі за запереченням матеріалів.

Відповідно до пунктів 11 і 12 глави 3 розділу II Регламенту колегія Апеляційної палати з метою з'ясування обставин, якими обґрунтовуються вимоги апелянта та які необхідно встановити для прийняття рішення, з'ясувала обставини, на які він посилається як на підставу своїх вимог і заперечень, та перевірила докази, що містилися у запереченні (№ Н-102/2025 від 15.07.2025), матеріалах заявки № а 2024 00357, та встановила таке.

За результатами розгляду матеріалів справи, керуючись Законом, Правилами складання, колегія Апеляційної палати зазначає таке.

25.10.2025 набрали чинності Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель, затверджені наказом Міністерства економіки України від 09.09.2024 № 23301 (зареєстрованим в Міністерстві юстиції 18.09.2024 за № 1411/42756), у зв'язку з чим визнано такими, що втратили чинність:

наказ Міністерства освіти і науки України від 22.01.2001 № 22 «Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 27.02.2001 за № 173/5364;

наказ Міністерства освіти і науки України від 15.03.2002 № 197 «Про затвердження Правил розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 15.04.2002 за № 364/6652.

З огляду на це, формальна експертиза заявки проводилася відповідно до чинних положень Правил складання, що містять аналогічну процедуру, тому застосована методика відповідає актуальному нормативному регулюванню й може бути врахована колегією під час ухвалення рішення.

Відповідно до статті 1 Закону формальна експертиза (експертиза за формальними ознаками) – експертиза, у ході якої встановлюється належність зазначеного у заявці об'єкта до переліку об'єктів, які можуть бути визнані винаходами (корисними моделями), і відповідність заявки та її оформлення встановленим вимогам.

Згідно із статтею 6 Закону правова охорона не поширюється, зокрема, на такі об'єкти:

хірургічні чи терапевтичні способи лікування людини або тварини, способи діагностики організму людини або тварини. Дія цього положення не поширюється на продукти (речовини або композиції), що застосовуються в діагностиці або лікуванні.

Відповідно до статті 16 Закону експертиза заявки складається з попередньої експертизи, формальної експертизи та, за заявкою стосовно патенту на винахід (секретний винахід), – кваліфікаційної експертизи.

Частиною 9 статті 16 Закону передбачено, що під час проведення формальної експертизи, зокрема:

визначається, чи належить винахід, що заявляється, до об'єктів, зазначених в абзаці першому частини другої статті 6 цього Закону, чи належить корисна модель, що заявляється, до об'єктів, зазначених в абзаці другому частини другої статті 6 цього Закону, та чи не належить винахід (корисна модель) до об'єктів, зазначених у частині третій статті 6 цього Закону;

заявка перевіряється на відповідність формальним вимогам статті 12 цього Закону та правилам, встановленим на його основі.

Якщо є підстави вважати, що заявлений винахід не належить до об'єктів технології, зазначених в абзаці першому частини другої статті 6 цього Закону, або заявлена корисна модель не належить до об'єктів технології, зазначених в абзаці другому частини другої статті 6 цього Закону, або заявка не відповідає формальним вимогам статті 12 цього Закону та правил, то НОІВ надсилає заявнику про це обґрунтований попередній висновок з пропозицією надати мотивовану відповідь з усуненням, у разі необхідності, зазначених у висновку недоліків.

У описі винаходу апелянт вказав, що винахід належить до галузі медицині і може бути використаний при лікуванні ракової хвороби. В основу винаходу поставлена задача створити спосіб очищення організму від дій токсинів хвороби і в цілому усього організму за рахунок створення механізму подачі сорбенту на сокові червоної глини.

Поставлена задача досягається наступними діями: «... оприділення захворювання ракової хвороби проводять згідно онкомаркерів РСА, ТПА та наявності метастазів у крові, лімфі, лікворі. Проводять розширений, загальний аналіз крові, встановлюють розмір пухлини, визначають швидкість її росту, зменшення, стабілізації, водночас приймають настій ферментів із ядів рослин відповідно типу пухлини ...».

Фармацевтична енциклопедія

(<https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/2156/terapiya>) визначає термін терапія як – лікування хвороби або догляд за хворим, процес, метою якого є усунення симптомів і проявів того чи іншого захворювання, полегшення патологічного стану або іншого порушення життєдіяльності, нормалізація порушених процесів та одужання, відновлення здоров'я. Терапією також називають методи нехірургічного або консервативного лікування хвороб людини.

Колегія Апеляційної палати вважає, що опис винаходу, формула винаходу свідчать про те, що заявлений спосіб лікування ракової хвороби людини характеризується сукупністю дій щодо здачі аналізів, діагностування хвороби та проведення лікування способом, запропонованим апелянтом, тобто підпадає під перелік об'єктів, на які відповідно до частини третьої статті 6 Закону не поширюється правова охорона, а саме до хірургічних чи терапевтичних способів лікування людини або тварини, способів діагностики організму людини або тварини.

За результатами розгляду колегією встановлено, що апелянтом при оформленні матеріалів заявки не дотримано зазначені вимоги, матеріали заявки

44673629 - УКРНОІВІ
№Ріш-АП/70-25 від 23.10.2025
КЕП (Підписання проєкту):
Полонська Т. М. 23.10.2025 11:28
1DEB16080000000000000000
00000000000000000000000000